

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimae, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Pro Feria Quadragesimali. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra.
Memento homo quia pulvis es, & in pulverem reverteris. Mortificandis
concupiscentiis opportuna mortis memoria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

Quid autem à singulis velit Deus, hoc illis declarat, in suo cuique officio seu vacatione, in qua vocatus est: unde & tories idem Apostolus postquam dixit, *Volo omnes vos esse sicut meipsum*, statim addit, *sed unusquisque proprium donum habet ex Deo*; alius quidem sic, alius

verè sic; Et post nonnulla, unicuique, inquit, *sicut dirigit Deus, unumquemque sicut vocavit Deus*, ita ambulet, & *sicut in omnibus Ecclesiis doco*; Circumcisus aliquis vocatus est: non adducat præputium: In præpuvio aliquis vocatus est: non circumcidatur; Circumcisio nihil est, & præputium nihil est, sed observatio mandatorum Dei. Vnusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat. Ubiduo hæc simul confirmatur, & quod maximè spectari debeat voluntas Dei, & quod in vocatione propria potissimum dignolcatur. Quid agimus anime: quid hic hæres diutius: non est, quod te excuses de ignorantia voluntate Dei: cum in his omnibus ubi frequentius peccas, non ignores, quid de te velit Deus. Quod notum est Dei, manifestum est in te.

Item. I.

III. PUNCTUM.

NON quidquid Christus egit, sed quomodo quidquid egerit, id spectandum est ad perfectam eius imitationem, ut in his potius, quæ sunt nostræ officij, quâ in ipsis Christi operibus, quomodo egerit, sic nos agamus: cum in his quotidianis nostris actionibus longè manifestior sit Divina Volutas, in qua una perfectè adimplenda, ut dictum est, tota consistit Imitatio Christi: Cujus eriam exemplo plurimum excitamus ad illam in nostro statu Divinam penitus exequendam Volutatem: quod proinde Deus proponit ut intueamur assidue, tanquam Exemplar luculentissimum, quod imitemur. Si enim Filius aequalis Patri, sic ei obediens fuit in opere tam arduo & difficultili, quid nos servos præstare convenient in quotidianis nostris obsequiis, quæ sunt tam

facilia, ut præ facilitate & exiguitate rei? viz credamus ullius esse meriti. Et tamen si perfectè & integrè completerentur, ita Deo placent, itaque valent ad sanctitatem nostram; ut quantum in illis fideles & perfecti fuerimus, tantum perfectionis & sanctitatis asecuruti simus: quia Christo Domino similiores erimus, & in eo genere similitudinis & perfectionis, quod maximè placet Deo, & maximè valet ad meritum, nempe in divina eius voluntate facienda. Vide in 3. parte de Obedientiæ voto, ubi hæc tractatur Veritas satis opportuna huic loco.

Quam gloriofa est similitudo Christi, tam gloriofa est Obedientia:

Hoc est, quod potissimum nobis optabat *Heb. 13.* Apostolus dicens, *Deus pacis aptet vos in omni bono, ut faciat eis voluntatem, faciens in vobis, quod placet coram se, per Iesum Christum*. Quidquid verò sit, quod impedit tantum bonum, vide quam breve sit & evanidum; *Tanquam dies hæsterna qua præterit, sic planè Ps. 89.* omnia transiunt, & tu cum eis pariter. *Et mihi 1. Ioann. 1.* dius transit & concupiscentia eius, qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum, ait dilectus discipulus. Sic & aperte Sapiens, *Omne Eccles. 14.* opus corrupibile deficiet, & qui illud operatur, ibit cum illo.

Hoc est, quod profitemur hodie in Cinerum asperzione; hoc est quod in Evangelio Missæ auditur, *Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, Matth. 6.* thesaurizate autem vobis thesauros in cœlo.

Ingridere te ipsum hodie penitus; *Converte serio ad Dominum*, ut ait Sapiens, & *relinque peccata tua, precare ante faciem Domini, & minue offendicula*. Reverttere ad Dominum & avertere ab iniustitia tua, & nimis odito execrationem, & cognoscere iniustias & iudicia Dei, & sta in forte propositionis & orationis altissimi Dei. *DEVS meus volui, & legem tuam in meo corde mei.* *Eccles. 17.* Ps. 39.

IN EADEM FERIA QUADRAGESIMALI AD EVANGELICAM LECTIONEM, ET CINERUM IMPOSITIONEM.

Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra: Matth. 6.
Memento homo quia pulvis es, & in pulverem reverteris.

VERITAS

VERITAS PRACTICA.

Mortificandis Concupiscentiis opportuna
Mortis memoria.

RATIO EST, Quia mortificandis Concupiscentiis opportuna est illa memoria, qua rei concupiscentiae Veritatem seu vilitatem representat.

Sed mortis memoria præcipue Veritatem seu vilitatem rei concupiscentiae representat.

Ergo mortificandis concupiscentiis opportuna mortis memoria, proindeque simul aptè hodie conjuguntur illa duo, quibus homo admittetur, ut & nolite thesaurizare in terra, & moneris se esse terram, verèque Deo possit dicere,

Pf. 21. Et in pulvrem mortis deduxisti me.

I. PUNCTUM.

HÆC est laetorum omnium Patrum Sententia, tempus hoc Quadragesimalis Jejnnii, sic ordinatum esse praesertim refrenandæ gula, ut tamen omnibus universum virtutis relecandi impenderetur. Sic inter alios graviter S. Leo: Quod ergo dilectissimi, in omni tempore unumquemque convenit facere Christianum, id nunc sollicitus est & devotius ex quendam, ut Apostolica Instituta quadragesima dierum jejunitis impletatur, non ciborum tantummodo parsitatem, sed privatione maxime vitiorum. Nam cum ad hoc castigatio ista sumatur, ut carnalium desideriorum somites subtrahantur. Nullum magis scelandum est continentia genue, quam ut semper sinus ab insuffia voluntate sobrii; & ab inhonestâ actione jejuni. Quæ de votio non omittit agros, non secernit invalidos, quia etiam in languido atque inutili corpore potest animi integritas reperiri, si ubi sunt sedes pravitatis, ibi confirmantur fundamenta virtutis.

Ex quibus sancti Papæ verbis non id solum habetur, quod virtutis omnibus sit modo abstinentiam, cum id omni tempore jubeatur, sed ita nobis esse temperandum, ut ad ipsam vitiorum stirpem evelandam, & confirmanda in reliquias vitae dies fundamenta virtutis, intendamus; quod non aliter efficacius efficitur, quam si, quæ radix est malorum omnium, Concupiscentia sic continuò refrænari discantur, ut quæ inde permanant virtus, continantur.

Quod idem aperte alibi sic declarat, Ingressi dies mysticos & purificandis animis atque corporibus sacratus institutos, peceptis Apostolicis obedire curemus, emundantes nos ab omni inquinamento carnis ac spiritus, ut castigatis colluctationibus, qua sunt inter utramque substantiam, animus, quem sub Dei gubernaculis constitutum corporis sui decet esse rectorem, dominationis sua obtineat dignitatem.

Quamobrem in hunc finem congruentes propouuntur illa hodie Domini Verba: Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, id est, nolite affici rebus huius mundi, nolite mundum diligere, nolite terrena concupiscere; Quod non tantum de terrenis & temporalibus quæ fortunæ dicuntur, bonis intelligas, sed de honorum ambitu, de carnis voluptatibus; ac uno Verbo de triplici Concupiscentia, de qua tam sape ex sancto Joanne auditur, Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vita.

Hi sunt thesauri qui thesaurizantur in terra, Hi sunt, quibus humana figurauntur corda; seu porius ipsa sunt humna corda, triplici quodam nexu, rebus affixa perituri, quæ sunt ita modò revocanda, ut deinceps oderint, quod nimis amant, & fugiant, quod avidius prosequuntur, ac sensim perfectius mortificari dilcant. Opportunè vero Mortis memoria, quæ per impositos Cineres renovatur, opportunè in qua mortificandis illis Concupiscentiis nobis offendit, ut habet Veritas, nunc expendenda.

Nam cum in res humanas non ferantur Concupiscentiae nisi prout apparent vel jucunda, vel utiles, vel honorificat, quæ sunt tres boni species; profecto nihil æquè potest Concupiscentias a consecrandis inordinate rebus avocare, quam quod apparentem illam rerum speciem denudabit, veramque earum faciem & naturam statuet, & quæ sunt porius viles, caducæ, infirmæ & Christiano indignæ, repræsentabit.

Sic olim cum Judæi tam florentes & beatos se putabant ut nullis possent hostium viribus appeti, Propheta Jeremias jubente Dominino, lagunculam figuli testam coram illis in velle Topheth confregit, ac in minutissimas contrivit partes, ut hoc facto docerentur, suam illam quam putabant securam sortem ita brevi conterendam, ne ut unquam resurgeret. sicque iam ante disserent, quam parum illi fiderent. Hec dicit Dominus

nus ex exercitu, sic conterat populum istum, & civitatem istam, sicut conteritur vas regali, quod non potest ultra restaurari.

O si talis rerum, quas concupisimus, imago nobis exhiberetur!

II. P U N C T U M.

SED Mortis memoria rerum illarum, quas prosequuntur Concupiscentia, veritatem & uitatem imprimis representat.

Tres enim Corporis mortui considerari possunt status, in quorum uno unaquaque Concupiscentia suum illud objectum, quod tantopere deperit, quale sit in veritate, & quam vile sit in substantia, facile possit intueri. Tres illi status a Christo Domino nobis exhibentur in tribus illis Mortuis, quos duntaxat suscitasse memoratur. Prima illa puer est, Tabitha nomine quae jamam defuncta, lecto adhuc suo decinebat examinis, & domesticum ejulatum circumfuso luridi vultus horrore concitabat.

Hic est primus Mortis character, haec prima eius effigies, & examinati corporis primus status, in quo vide ut statim atque divulsa est anima, quae pars hominis reliqua superest, quam sit foeda! quam indecora, quam tota expers omnis sensus & membrorum usus! quam aliena quovis humano confortio! quam macia! quam abjecta, quam nulla: Unde Sapiens, Melior est canis vivus leone mortuo, id est, nullum tam vile est animal, dum sit vivum, quod non praeter alteri mortuo, quantumcunque sit præstans & illustre.

In hoc autem statu Concupiscentia, quae carnis dicitur, habet quod discat, quidnam amerit, quando carnem amat & carnalia conferatur. Sic præclarus sanctus Gregorius ad illa Jobi verba, Dulcedo illius vermis. POTEST, inquit, apertius vermis nomine, caro designari. Vnde & superius dicitur: Homo putredo, & filius hominis vermis. Luxuriosus igitur cuiuslibet atque carnis voluptatibus dedit, quanta sit caciua demonstratur, cum dicitur: Dulcedo illius vermis. Quid namque caro, nisi putredo ac vermis est? Et quisquis carnalibus desideriis anhelat, quid aliud quam vermem amat? Quae enim sit carnis substantia, testantur sepulchra. Quis parentum, quis amicorum fidelium quamlibet dilecti sui tangere carnem scaturientem vermis potest? Caro itaque cum concupiscitur, pensatur.

quid sit examinis, & intelligitur quid amat: Nil quippe sic ad eodemandum desideriorum carnalium appetitum valet, quam ut unusquisque hoc, quod vivum dicit, quale sit mortuum penset. Considerata etenim corruptione carnali, citius cognoscitur, quia cum illicite caro concupiscitur, tare desideratur. Bene ergo de luxuriosi mente dicitur: dulcedo illius vermis, quia us, qui in desiderio carnalis corruptionis estuat, ad factorem putredinis anhelat.

Quibus sancti Patris verbis nihil videtur addi posse ad rem nostram illustrius expondere, nisi forte illud Sapientis: Melius est ire ad domum luctus quam ad domum convivii: In illa enim finis cunctorum admonetur hominum, & vivens cogitat, quid futurum sit.

SECUNDUS status in illo demonstratur Adolescentem, qui jam positus in ferali loculo ferebatur in sepulchrum. Dives multarum erat opum & plurima clarus parentela, sed quid tandem ex omnibus secum referri: Linteolum, quo sepeliatur. Nihilne præterea: Nihilne pecuniae nihil supellestis & tanti cultus, que ita studiosè conquisivit? Nihil prouersus. Nudus Job 1. egressus est de utero matris sua, & nudus revertetur illuc. RELINVENT altenis divitias suas, Ps. 43. & sepulchra eorum domus illorum in aeternum. En quo recidit tandem, quidquid Concupiscentia oculorum de terrenis rebus sibi tam avidè attrahit. En quod expendat accurate, quisquis opibus potius quam bonis operibus cumulandis vacat: Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possumus.

Sic Christus Dominus hanc concupiscentiam refrænabat, Stulte, hac nocte animam tuam Lue. 11. repetunt à te, quae autem paraisti, cuius erunt? Sic est omnis, qui sibi thesaurizat, & non est in Deum dives. Quo de Christi sermone sanctus Petrus Chrysologus tantum ad rem nostram mententi detribat, ut diceret: Quoties Dives iste Ser. 104. venit in medium, quem tot facilis orbe toto, die omni, clamor divina vocis accutus; toties divitiarum fallax fugatur illecebra, roties cupiditatum furens flamma restinguatur, avaritia toties rabies veana mitigatur. Quia videlicet quam sint evanida & nulla terrena omnia, cum sic evidenter à morte pateat, facile despuntur.

TERTIUS est status Lazari qui nido iacentis in sepulchro. Postrema domus haec est humani corporis, & funesta illa hereditas, qua cum serpentibus habitat, ubi vix aliquot habet.

¶. 14. hæsit diebus, cufn ecce paulatim in tabem, in pulvrem, in cineres, & in horrendum penè nihilum, quidquid erat, reducitur. Detraſta eſt ad Inferos superbia tua, concidit cadaver tuum, subter te sternetur rinea, & experimentum tuum erunt vermes.

Sic superbia vitæ deprimitur, sic illa Concupiscentia, quæ animos effert sublimius, habet, quod se abſicat & contundat, dum uno vili pulvſculo ſe ita conſtrictam intuetur, ut ne ultra cineres, & infima quæque teræ ſegmenta poſſit emergete.

Diceres Deum iuperbiæ noſtræ Cinerem, quo tumore ejus inſtringeret, velut intumefienti mari arenam appofuiffe, & hoc ipſum nobis morituris, quod Jobo, dicere: Circumdedi mare terminis meis, & poſui vētem & oſtia, & dixi, uſque huc venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos. Et quod per Jeremiam: Poſui arenam termini mari, p̄aceptum ſempiternum, quod non præteribit, & intumefient fluctus eius, & non transibit.

Ita planè superbis hominibus, quantumcumque ſe in ſublime tollant, illic tandem in ſepulchro fixus eſt pulvis & cinis exiguos, quo tota illa ſublimitas detumefcat & deficiat. Eccl. 10. uade jam illis dicitur, Quid superbis terra & cinis? Sic veficulam gutturis & plumas avium immolandarum, quæ ſunt superbie ſymbola, ſacerdos ſacrificaturus proiecere jubebat, prope altare ad orientem plugam, in loco in quo cineres effundi ſolent: inquit Scriptura, qua di cerer, ubi superbis ſuos aliquando fore cine res cogitabit, ibi ſuam deponet & ſacrificabit. 1. Mach. superbiam. Quia gloria eius ſtercus & vermis eſt: hodie extollitur, & cras non invenerietur: quia conuertitus eſt in terram ſuam, & cogitatio eius perire.

III. P U N C T U M.

Mortificandus igitur concupiscentiis oportu na mortis memoria, que rerum vilitatem, quas appetunt Concupiscentiae, dum demostrat, tam facile appetitum earum retundit, quam facile eſt cum Dei Gratia quæcumque ſunt vilia & abjecta, non concupiſcere. Nolite declinare poſt vanam, que non proderunt vobis, neque eruent vos, quia vanam fuisti; adde quia ſunt vilia, ſcœda, indecora, fallacia, ſcelerata, noxia, pernicioſiſſima, quæ peccatum & æternam invechunt perniciem. Et tamen hiſ co-

ſectandis rebus, his nutriendis concupiscentiis, his appetitionibus luſtentandis tota Mortalium vita transmititur! O verè terra inanis Gen. 1. & vacua! o verè vanitas vanitatum, & omnia Eccl. 1. vanitas. Quid habet amplius homo de univerſo labore ſuo, quo laborat ſub sole? id eſt, quid aliud agit & laborat homo, quam ſic vanitatē conſectari: Verè mendacium poſſederunt Patres noſtri, vanitatem, qua eis non proſuit. Reſipſcamus ab hac inſania. Ecce nunc tempus, cum cineres imponuntur nobis, quaſi jam eo redacti ſimus, quaſi jam de carne noſtra dicatur, quod aliquid dicendum eſt: Hæccine eſt Gen. 8. illa, quæ corrupit viam ſuam? Hæccine eſt illa, quæ ſui curam in deſideriis volet fieri? Hæccine eſt illa, quæ concupivit adverſus ſpiritum? Hæccine eſt illa Iezabel!

4. Reg. 9.

Perge per omnes corporis & vitæ partes, tibi ac aliis vehementius objicere, quanto intervallo ſtatū diſcedant à ſeipſis, qui ſuis olim viixerunt concupiſcentiis, & qui modo in ſepulchris jacent.

Vbi ſunt principes Gentium? ubi ſunt, qui argentum theſaurizant & aurum, in quo conſidunt homines? Exterminati ſunt & ad inferos deſcenderunt, & alii loco illorum ſuixerunt.

Exadifcentur quantumvis ampliæ & magnifica monumenta: ſtatuantur obelisci, pyramides, & ad omnem posteritatis memoriam transmittendam, incidatur Cedro, vel xri, memoratum illud HIC JACET, fallaciatum eſt; umbra eſt; pulvis eſt, Cinis eſt, hoc unum jacet in ſepulchro. Mois tanquam ab Dan. 2. ſiffis lapis de moore ſine manibus, percutiit ſtuam in pedibus eius ferreis & ſi filibus, & conminuit eos. Tunc conuirti ſunt: pariter ferricas, reſtas, argentiū & aurum, & redabā, ſunt quaſi in ſauillam effirme aera, que rapta ſunt vento. Denique Memoria vſtra comparabitur cineri, & redigentur in lutum cervices vſtra. Quibus Job 13.

Jobi verbis declarandis apicē concludet sanctus Gregorius: Omnes, qui cogitatione terrena L. 11. Mori, huic ſacculo conformantur per omne, quod agunt, c. 17. huic mundo relinquere ſui memoriam conuantur. Altis bellorum titulis, alti altis adiſtorum manibus, alti desertis doſtrinaram ſacularium libris inſtanter elaborant, ſilique memoria nomen adſificant, ſed cum ipſa ad ſinem celerius vita percurrat, quid in ea ſixum ſtabit, quando & ipſa celeriter mobilis pertransit? Aura etenim cinerem rapit, ſicut ſcriptum eſt: Non ſic impii non ſit, ſed Psalm. 1. tanquam pulvis, quem projeicit ventus à facie terra.

I. 3.

Psal. III. *terre. Rede ergo stultorum memoria cineri comparatur: quia illuc ponitur, ubi ab aura rapiatur, quantumlibet enim quisque pro faciendo gloria sui nominis elaboret, memoriam suam quasi cinerem ponit, quia hanc cibius ventus mortalitatis rapit: quo contraria de justo scriptum est: In memoria eterna erit justus. Eo ipso enim, quo facta sua solius Dei oculis imprimunt, nomen sua memoria in eternitate figit.*

Tum vero pergens explanare, quod in sacro sequitur textu.

*Ei redigentur in lutum cervices vestre. Si-
CUT, inquit, per oculum visus, sic per cervicem
solet superbia designari. Cervix itaque in lutum*

*redigitur, cum superbus quisque humiliatur in morte. Et eata caro sabeiit in putredine. In-
tueamur enim qualia in sepulchro jaceant divi-
tum cadavera, quia illa in extincta carne sit ima-
go mortis, qua tabes corruptionis. Et certè ipsi er-
rant, qui exollebant honoribus, habitis rebue-
tumebant, de piciebant ceteros. Et quasi solos se
esse gaudebant: Et dum non perpendebant, quo
tendebant, nesciebant quid erant. Sed in lutum
cervix redacta est: quia despecti jacent in putre-
dine, qui tumbabant in vanitate. In lutum cervix
redigitur, quia quantum carnis potentia valeat,
tabes corruptionis probat.*

ANNEXA PRÆCEDENTI, AD INORDINATOS RERUM AFFECTUS, MEMORIA MORTIS, ORDINANDOS.

VERITAS PRACTICA.

*Quæ viventi res fuit gratior, hæc fiet morien-
ti gravior.*

*RATIO est non solum; quia gravius est morienti
relinquere, quod viventi fuit gratius: verum
quod hic vel maximè considerandum est; Hac
censenda est morienti res gravior, quæ insœli-
cem mortem potest invehere.
Sed quæ viventi res fuit gratior, hæc insœlicem
mortem potest invehere.
Ergo & hac manifestè fiet morienti gravior; ac
proinde diligenter ordinande rei providen-
dum, ipsa proposita mortis memoria.*

Rem valde ponderosam continet prima
propositio, sed minimè dubiam aut in-
tellectu difficultem.

Secunda ex antedictis in 1. parte, Domini-
ca 4. Adventus: & in 2. parte, Dominica Sep-
tuagesima, latè fusè probari potest sic proce-
dendo: Mors infelix illa censenda est, quæ in
peccato accidit, sed mors plerumque talis acci-
dit ab illa re, quæ viventi fuit gratior, inor-
dinatè scilicet concupita, seu quæ fuerit *Im-
munditia, impudicitia, luxuria*, leu qui vis pira-
vus & impatus amor triplicis illius concu-
piscentiæ de qua supra; *Vnde & etiam inimici-
tia, contentiones, emulationes, ire, rixa, dissensi-
ones, scelus, invidie, homicidia, ebrietates, comeffa-
tiones & his similia, quæ prædicto vobis*, inquit

*Apostolus, sicut prædixi; quoniam qui Italia-a-
gunt, regnum Dei non consequentur. Quid est
regnum Dei non consequentur, nisi quod in
peccato moriantur? Cur autem in illo pecca-
to moriantur? Nonne possunt confiteri? Sed
non conterentur, non ritè confitebuntur, non
eos verè pœnitentebit. Hoc certè necesse est ex
verbis inferi Apostoli: nam sicut si ritè con-
fiterentur aut conterentur, regnum Dei cōse-
querentut, ita planè, si quod affirmat Apostolus, regnum Dei non consequantur, neque illi
conterentur, neque illos verè pœnitentebit. Cur
porò non illos pœnitentebit? Quia, ut locis su-
pra indicatis differunt, non est vera pœnitentia,
nisi exuatur non tantum peccati, sed & rei
affectus, quæ plus nimio colebatur; vix autē
illi exuant talem affectum moriendo, quem
vivendo nimium nutriunt. Hoc est cor du- *Ecclesijs*
rum quod habebit male in novissimo: ET omnis
*qui ceciderit super illum lapidem, conquassabi-
tur, ait Dominus, super quem autem ceciderit, *Luc. 20.*
communuet illum. OSSA eius implebuntur virtus *Iob 10.*
adolescentia. & cum eo in pulvere dormient:
Hæc pridem ex lobo, dicta sunt sed non ista,
qua sunt valde illustria. *Pavis*, inquit Beatus *Ibid. 14.*
*Iob de peccatore, pavit sterilem & que non pa-
rit, & vidua bene non fecit: Ubi Divus Grego-
rius: *Quæ loco loco sterilis nisi Caro nominatur?*
qua dum sola præsentia appetit, bonas gignere co-
gitationes nescit. *Quæ autem vidua, nisi anima
nuncupatur? quam quia sibi Conditor conjunge-
re voluit, ad thalamum uteri virginalis venit,*
*Psalmi-****

Gal. 5.